

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumiy o'rta ta'lim maktabi
jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi
ning*

*2024-2025-o'quv yili uchun
“BADIY GIMNASTIKA” NOMLI*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a‘zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfı	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

To 'garak rahbari _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

**2024-2025-o‘quv yili uchun tuzilgan “Badiiy gimnastika” to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Badiiy gimnastika tarixi	1		
2.	Zamonaviy badiiy gimnastikaning o‘ziga xos jihatlari	1		
3.	Maxsus jismoniy tayyorgarlik	1		
4.	Kuch va uni rivojlantirish uslubiyati	1		
5.	Sakrovchanlik va uni rivojlantirish uslubiyati	1		
6.	Egiluvchanlik va uni rivojlantirish uslubiyati	1		
7.	Klassik raqs	1		
8.	Klassik raqsning asosiy holatlari	1		
9.	Allegro. Kichik sakrashlar	1		
10.	Aylanishlar	1		
11.	Xalqona raqs	1		
12.	Qo‘llar pozitsiyalari	1		
13.	Xalqona raqsning asosiy harakatlari	1		
14.	Galop	1		
15.	Polka	1		
16.	Vals	1		
17.	Texnik tayyorgarlikning maqsad va vazifalari	1		
18.	Gimnastikadagi texnik tayyorgarlikning bo‘lim va komponentlari	1		
19.	Tana harakatlarining bazaviy ko‘nikmalar	1		
20.	Buyumlar bilan xarakatlanishning bazaviy ko‘nikmalar	1		
21.	Maxsus mashqlar	1		
22.	Prujinasimon harakatlar	1		
23.	To‘lqin — bo‘g‘imlarning navbat bilan bukilishi va	1		
24.	To‘lqinning qaytishi	1		
25.	Siltash	1		
26.	Engashishlar va muvozanatlar	1		
27.	Muvozanatlar	1		
28.	Yuqori va old qismgi muvozanatlar	1		
29.	Yonbosh muvozanatlar	1		
30.	Orqa muvozanatlar	1		
31.	Muvozanatlarga o‘rgatish uslubi	1		
32.	Dinamik harakatlarda barqarorlikni shakllantirish usullari	1		
33.	Badiiy gimnastikada burilishlar	1		
34.	Tananing burilishdagi holatlari	1		
35.	Oyoq uchlarida qadam tashlab burilishlar	1		
36.	Oyoq uchida qadam bosib 180 e va 360 e ga burilish	1		
37.	Orqaga ko‘tarilgan oyoq bilan sultanib burilishlar	1		
38.	Badiiy gimnastikada sakrashlar	1		
39.	Akrobatik va parter elementlar	1		
40.	Parterli elementlar	1		

41.	Yurish, yugurish va raqs elementlari	1		
42.	Raqs elementlari	1		
43.	Buyumlar bilan bajariladigan mashqlarning umumiyligi va paydo bo‘lishi tarixi	1		
44.	Buyumlar bilan bajariladigan mashqlar tasnifining biomexanik asoslari	1		
45.	Buyumlarni aylanma harakatlantirish	1		
46.	Figurali harakatlar	1		
47.	Buyumlarning uloqtirma harakatlari	1		
48.	Uloqtirishlar	1		
49.	Buyumlarning dumalashli harakatlari	1		
50.	Buyumlar bilan bajariladigan mashqlarga o‘rgatish qoidalari	1		
51.	Kompozitsion-ijrochilik tayyorgarlikning asosiy tushunchalari	1		
52.	Gimnastikada yangi elementlarni shakllantirish usullari	1		
53.	Musobaqalashuv dasturlari kompozitsiyalarining tavsiflari	1		
54.	Musobaqalashuv kombinatsiyalari uslublarining tavsifi	1		
55.	Musobaqalashuv kombinatsiyalarini tuzish uslubiyati	1		
56.	Musiqiy — harakatchan tayyorgarlik	1		
57.	Musiqiy — harakatchan tayyorgarlik vositalari	1		
58.	Musiqaning mazmuni va xususiyati	1		
59.	Musiqaning xususiyati va mazmunini aniqlash va harakatlarni unga moslash o‘yinlari.	1		
60.	Musiqiy tovush xususiyati	1		
61.	Harakatlarning metr bilan mutanosib bo‘lishi mashqlari	1		
62.	Harakatlarni metr bilan mutanosib tarzda amalga oshirish mashqlari	1		
63.	Musiqadagi marom	1		
64.	Harakatlarni ritm bilan mutanosib tarzda amalga oshirish mashqlari	1		
65.	Oxang (Melodiya)	1		
66.	Psixologik tayyorgarlik	1		
67.	Gimnastikachilarning psixologik xususiyatlari	1		
68.	Mashqlarga psixologik tayyorgarlik	1		

Sana: “_” 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mashg‘ulotning mavzu: Badiiy gimnastika tarixi

Mashg‘ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish.

Mashg‘ulotning jahozi: Xushtak, sekundamer, sport maydoni va mavzuga oid ko‘rgazmalar

Mashg‘ulotning maqsadi:

- Badiiy gimnastika bo‘yicha o‘quvchi bilimini oshirish
- O‘quvchilarga badiiy gimnastika haqida tushuncha berish, jismonan chiniqtirish, sog‘ligini mustahkamlash,
- Tezkorlik, chaqqonlik, chidamlilik, kuchlilik, egiluvchanlik sifatlarini oshirish.
- Bolalarni to‘garakka va sportga bo‘lgan qiziqishini oshirish
- Jismoniy tarbiya va sport tizimida davlat va jamiat boshqaruvining uyg‘unligi.

Mashg‘ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish

Tashkiliy qism: Sport formasini ko‘zdan kechirish, Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqasini o‘tkazish

Tayyorlov qismi:

- Sport formasini ko‘zdan kechirish, tozalikni nazorat qilish
- Saflanish, salomlashish, davomatni qabul qilish.
- Yangi mavzu bilan tanishtirish.
- Turgan joyda burilishlar.
- Yurish va yugurishga o‘tish.
- U.R.M. bajarish.
- Nafas rostlovchi mashqlar.

Asosiy qismi:

Badiiy gimnastika nisbatan yangi sport turi

bo‘lsada, uning ildizlari uzoq, o‘tmishga borib taqaladi. Ushbu nafis sport turining sarchashmalari ancha xilma-xil, ular orasida gimnastik plastik va ritmik tizimlar, xal q va mumtoz raqs san’ati kabilarni sanab o‘tish mumkin. Unga asos solgan bir qator shaxslarning xayoti va ijodiga qisqacha to‘xtalib o‘tish joiz. Fransua Delsart (1811-1871 yillar) — frantsuz xonandasasi va dramatik aktyori, keyinchalik diktsiya (talaffuz) va dramatik san’at o‘qituvchisi bo‘lib ishlagan. Bu shijoatli inson ifodalii gimnastika tizimini shakkantirdiki, u opera xonandalarining aktyorlik mahoratining barcha tomonlari: ifodalii kuylash, imo-ishoraldan foydalana bilish, to‘g‘ri harakatlanish kabi jixatlarini kamrab olgan edi. O‘z tizimidan dars berish uchun u 1839 yili Parijda Saxra mahorati kurslarini ochdi. Umuman olganda, bu tizim badiiy gimnastika uchun ma’qul emas, chunki Delsartning fikriga ko‘ra, har bir emotsiyal holatga aniq belgilab kuyligan xrl yoki xharakag mos bo‘lishi kerak vaxdlanki badiiy gimnastikada musiqaga mos tarzda barcha harakatlarga turli emotsiyal tus berish vazifasi qo‘yiladi. Biroq, Fransua Delsart tomonidan ochilgan ifodalilik koidalari xanuzgacha o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan. Unga ko‘ra, quyidagi tamoyillar ajratilib ko‘rsatiladi:

- emotsiyal holat va tana harakatlari o‘rtasidagi tamoyili;
- kattaroq mushaklardan boshlab ko‘plab bo‘g‘inlarni harakatta solishda uyg‘unlikka rioya qilish tamoyili (prujina, to‘lqin kabi harakatlar aynan shunday bajariladi)

Yakuniy qismi:

Yangi mashg‘ulotni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yu zasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga badiiy gimnastika haqida ol ayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar

O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mashg'ulotning mavzu: Zamonaviy badiiy gimnastikaning o'ziga xos jihatlari

Mashg'ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish.

Mashg'ulotning jahozi: Xushtak, sekundamer, sport maydoni va mavzuga oid ko'rgazmalar

Mashg'ulotning maqsadi:

- Badiiy gimnastika bo'yicha o'quvchi bilimini oshirish
- O'quvchilarga badiiy gimnastika haqida tushuncha berish, jismonan chiniqtirish, sog'ligini mustahkamlash,
- Tezkorlik, chaqqonlik, chidamlilik, kuchlilik, egiluvchanlik sifatlarini oshirish.
- Bolalarni to'garakka va sportga bo'lgan qiziqishini oshirish
- Jismoniy tarbiya va sport tizimida davlat va jamiat boshqaruving uyg'unligi.

Mashg'ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish

Tashkiliy qism: Sport formasini ko'zdan kechirish, Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma'naviyat daqiqasini o'tkazish

Tayyorlov qismi:

- Sport formasini ko'zdan kechirish, tozalikni nazorat qilish
- Saflanish, salomlashish, davomatni qabul qilish.
- Yangi mavzu bilan tanishtirish.
- Turgan joyda burilishlar.
- Yurish va yugurishga o'tish.
- U.R.M. bajarish.
- Nafas rostlovchi mashqlar.

Asosiy qismi: Hozirgi paytda badiiy

gimnastika — olimpiya sport turi bo'lib, unda sportchi qizlar texnik mahorat va musiqa ostida tana harakatlarini turli buyumlardan foydalangan holda ifodali bajarishda o'zaro bellashadilar.

Badiiy gimnastika uchun odatiy mashqlar qatoriga tuzilishi bo'yicha xilma-xil buyumlar (gardish, arkon, chukmor, lentalar) bilan bajariladigan mashqlarning buyumsiz amalga oshiriladigan harakatlar. Akrobatik mashqlar, raqs va xoreografiya elementlari bilan uyg'un holda bajariladigan harakatlarni kiritish mumkin. Ushbu mashqlar badiiy gimnastikaning uzga xos jixatlarini aks ettiradi va uning asosini tashkil etadi.

Badiiy gimnastika sportga xos umumiy konuniyatlarga ko'ra rivojlanmokda. Gimnastikachilarning sport mahorati quyidagi tarkibiy kismlardan tashkil topadi: dasturlarning murakkabligi, kompozitsiya va ijro sifati.

Murakkablik — bu elementlarning murakkabligi, birikishi va soni bilan belgilanadigan kombinapiyalarning jamlama texnik kiymatidir.

Kompozitsiya — elementlarning kombinatsiyada zamon va makon nutstai nazaridan joylashtirilishi tartibi. Ijro - birinchi va ikkinchi tarkibiy kismlarning original gimnastik shaklda amalga oshirilishi.

Gimnastikachilarning sport maxorati rivoji jarayonida alohida tarkibiy kismlarga bo'lgan talablar bir xil bulmagan. Gohida ulardan biri, goxida boshqasiga kuproq e'tibor qaratilardi. Bu jihat asosan musobakdlarning qoidalariga bog'lik bo'lardi. Shunday bo'lsada, badiiy gimnastikada xar uchchala tarkibiy

qism — murakkablik kompozitsiya va ijro O'rtasida uzga xos uygunlik mavjud bo'lishi kerak.

Kompozitsiyani ijro etishda gimnastikachiga qo'yiladigan muhim talab — musiqani shaxsiy kabul qilish, ekspressiya va ifodalilik asosida texnik jixatdan murakkab kompozitsiyalarni ijro etishda emotSIONAL — harakatchan obraz xosil qilishdan iborat.

Yakuniy qismi:

Yangi mashg'ulotni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yu zasidan o'quvchilarni savollariga javob beriladi ularga badiiy gimnastika haqida ol ayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so'ralib bir birlari bilan tasurotolarini o'rtoqlashadilar

O'quvchilarni rag'batlantirish, mashg'ulotni yakunlash: mashg'ulot yakunida, mashg'ulotda faol qatnashgan o'quvchilarni rag'batlantirish, mashg'ulotni yakunlash.

Sana: “_” 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mashg‘ulotning mavzu: Maxsus jismoniy tayyorgarlik

Mashg‘ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish.

Mashg‘ulotning jahozi: Xushtak, sekundamer, sport maydoni va mavzuga oid ko‘rgazmalar

Mashg‘ulotning maqsadi:

- Badiiy gimnastika bo‘yicha o‘quvchi bilimini oshirish
- O‘quvchilarga badiiy gimnastika haqida tushuncha berish, jismonan chiniqtirish, sog‘ligini mustahkamlash,
- Tezkorlik, chaqqonlik, chidamlilik, kuchlilik, egiluvchanlik sifatlarini oshirish.
- Bolalarni to‘garakka va sportga bo‘lgan qiziqishini oshirish
- Jismoniy tarbiya va sport tizimida davlat va jamiat boshqaruvining uyg‘unligi.

Mashg‘ulotning usuli: Amaliy va nazariy bilim berish

Tashkiliy qism: Sport formasini ko‘zdan kechirish, Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqlasini o‘tkazish

Tayyorlov qismi:

- Sport formasini ko‘zdan kechirish, tozalikni nazorat qilish
- Saflanish, salomlashish, davomatni qabul qilish.
- Yangi mavzu bilan tanishtirish.
- Turgan joyda burilishlar.
- Yurish va yugurishga o‘tish.
- U.R.M. bajarish.
- Nafas rostlovchi mashqlar.

Asosiy qismi:

Maxsus jismoniy tayyorgarlik — bu maxsus tashkil etilgan jarayon bo‘lib, muayyan sport turi mashqlarini muvaffakiyatli o‘zlashtirish va sifatlari bajarish uchun zarur bo‘lgan jismoniy sifatlarni rivojlantirish hamda takomillashtirishga qaratilgandir.

Hozirgi paytda 7 ta asosiy jismoniy tsobiliyat ajratib kursatiladi (ba’zida ularni harakat yoki psixomotor kobiliyatlar deb atashadi):

1. Koordinatsiya — mushak faoliyatini maqsadga muvofik tarzda tashkil eta bilish kobiliyati va chakk°nlik - yangi harakatlarni o‘zlashtirish hamda faoliyatni vaziyatga kdrab uzgartira bilish qobiliyati.
2. Egiluvchanlik — bo‘g‘imlardagi harakatchanlik — harakatlarni katta amplituda bilan faol va sust tarzda bajarish qibiliyati.
3. Kuch — tashki kar shil ikni engib o‘tish yoki o‘nga statik va dinamik harakatlardagi mushak qisqarishlari xisobiga qarshi tura olish qibiliyati.
4. Tezlik — kursatilgan ta’sirga tezda javob berish (reaktsiya) va harakatlarni katta tezlik va chastota bilan bajara olish qobiliyati.
5. Sakrovchanlik — turtlish (biron nimaga tayanib itarilish) balandligida namoyon bo‘ladigan tezlik-kuch kobiliyati.
6. Muvozanat — statik va dinamik mashqlarda muvozanatni saqlab turish kobiliyati.
7. Chidamlilik — charchashga qarshi tura bilish qibiliyati.

Keyingi paytlarda badiiy gimnastika bo‘yicha maxsus adabiyotlarda jismoniy sifatlarni ahamiyati bo‘yicha tasniflashga urinishlar uchramokda. Bu maqsadga muvofik emas, chunki badiiy gimnastika — kupkirrali sport turi bo‘lib, undagi turli mashqular har xil jismoniy kobiliyatlar va ularni namoyon qilishning turli darajalarini talab qiladi. Bo‘lar orasida fakat ikkita kobiliyati — koordinatsiya va egiluvchanlikni alo,hida ajratib kursatish mumkin, halos.

Badiiy gimnastika sohasi mutaxassislarining fikriga ko‘ra, mazkur sport turidagi jismoniy tayyorgarlikning hziga xos jirata shundan iboratki, bunda mashqlarning maksadi harakatlarning mutlak uygunligiga erishishdan iborat bo‘ladi.

Yakuniy qismi:

Yangi mashg‘ulotni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu yu zasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga badiiy gimnastika haqida ol ayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar

O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

68 soatl “Badiiy gimnastika” to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 30 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga

joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!
Bizda maktablar uchun quydagи hujjatlар mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO‘ ish hujjatlari**
- 11. O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlamalar, taqdimotlar, slaydlar**